

БИМЕДИЦИНА ВА АМАЛИЁТ ЖУРНАЛИ

8 ЖИЛД, 1 СОН

ЖУРНАЛ БИМЕДИЦИНЫ И ПРАКТИКИ

ТОМ 8, НОМЕР 1

JOURNAL OF BIOMEDICINE AND PRACTICE

VOLUME 8, ISSUE 1

Бош муҳаррир:

Ризаев Жасур Алимжанович
тиббиёт фанлари доктори, профессор,
Самарқанд давлат тиббиёт университети ректори
ORCID ID: 0000-0001-5468-9403

Бош муҳаррир ўринбосари:

Зиядуллаев Шухрат Худайбердиевич
тиббиёт фанлари доктори, Самарқанд давлат тиббиёт
университети Илмий ишлар ва инновациялар бўйича
проректори, **ORCID ID:** 0000-0002-9309-3933

Масъул котиб:

Самиева Гулноза Утқуровна
тиббиёт фанлари доктори, доцент,
Самарқанд давлат тиббиёт университети
ORCID ID: 0000-0002-6142-7054

Нашр учун масъул:

Шаханова Шахноза Шавкатовна
PhD, Самарқанд давлат тиббиёт университети,
онкология кафедраси
ORCID ID: 0000-0003-0888-9150

ТАХРИРИЯТ КЕНГАШИ:

Арипова Тамара Уктамовна

*Иммунология ва инсон геномикаси институти директори –
тиббиёт фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон
Республикаси Фанлар академияси академиги*

Jin Young Choi

*Сеул миллий университети Стоматология мактаби оғиз ва
юз-жағ жаррохлиги департаменти профессори, Жанубий
Кореянинг юз-жағ ва эстетик жаррохлик ассоциацияси
президенти*

Абдуллаева Наргиза Нурмаатовна

*тиббиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд
давлат тиббиёт университети проректори, 1-клиникаси бош
врачи. **ORCID ID:** 0000-0002-7529-4248*

Худоярова Дилдора Рахимовна

*тиббиёт фанлари доктори, доцент, Самарқанд давлат
тиббиёт университети №1-сон Акушерлик ва гинекология
кафедраси мудири
ORCID ID: 0000-0001-5770-2255*

Орипов Фирдавс Суръатович

*тиббиёт фанлари доктори, доцент, Самарқанд давлат
тиббиёт университети Гистология, цитология ва
эмбриология кафедраси мудири
ORCID ID: 0000-0002-0615-0144*

Мавлянов Фарход Шавкатович

*тиббиёт фанлари доктори, Самарқанд давлат тиббиёт
университети болалар жаррохлиги кафедраси доценти
ORCID ID: 0000-0003-2650-4445*

Акбаров Миршавкат Мирлоимович

*тиббиёт фанлари доктори, В.Ваҳидов номидаги
Республика ихтисослаштирилган жаррохлик маркази*

Саидов Саидамир Аброрович

*тиббиёт фанлар доктори,
Тошкент фармацевтика институти
ORCID ID: 0000-0002-6616-5428*

Бабалжанов Ойбек Абдужаббарович

*тиббиёт фанлари доктори, Тошкент педиатрия
тиббиёт институти, Тери-таносил, болалар
тери-таносил касалликлари ва ОИТС
ORCID ID: 0000-0002-3022-916X*

Теребаев Билим Алдамуратович

*тиббиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент
педиатрия тиббиёт институти Факультет болалар
хирургия кафедраси. **ORCID ID:** 0000-0002-5409-4327*

Юлдашев Ботир Ахматович

*тиббиёт фанлари номзоди,
Самарқанд давлат тиббиёт университети
№2-сон Педиатрия, неонатология ва болалар
касаликлари пропедевтикаси кафедраси доценти.
ORCID ID: 0000-0003-2442-1523*

Ибрагимова Малика Худайбергеновна

*тиббиёт фанлари доктори, профессор
Тошкент давлат стоматология институти
ORCID ID: 0000-0002-9235-1742*

Рахимов Нодир Махамматкулович

*тиббиёт фанлари доктори, Самарқанд давлат
тиббиёт университети, онкология кафедраси доценти
ORCID ID: 0000-0001-5272-5503*

Саҳифаловчи: Хуршид Мирзахмедов

Контакт редакций журналлов. www.tadqiqot.uz

ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; E-mail: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz

Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; E-mail: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

Главный редактор:

Ризаев Жасур Алимджанович
доктор медицинских наук, профессор, Ректор
Самаркандского государственного медицинского
университета, **ORCID ID:** 0000-0001-5468-9403

Заместитель главного редактора:

Зиядуллаев Шухрат Худайбердиевич
доктор медицинских наук, проректор по научной
работе и инновациям Самаркандского государственного
медицинского университета, **ORCID ID:** 0000-0002-9309-

Ответственный секретарь:

Самиева Гульноза Уткуровна
доктор медицинских наук, доцент Самаркандского
государственного медицинского университета.
ORCID ID: 0000-0002-6142-7054

Ответственный за публикацию:

Шаханова Шахноза Шавкатовна
PhD кафедры онкологии Самаркандского
государственного медицинского университета
ORCID ID: 0000-0003-0888-9150

РЕДАКЦИОННЫЙ КОЛЛЕГИЯ:

Арипова Тамара Уктамовна

директор Института иммунологии и геномики человека
доктор медицинских наук, профессор, академик АН РУз

Jin Young Choi

профессор департамента оральной и челюстно-лицевой
хирургии школы стоматологии Стоматологического
госпиталя Сеульского национального университета,
Президент Корейского общества челюстно-лицевой и
эстетической хирургии

Абдуллаева Наргиза Нурмаатовна

доктор медицинских наук, профессор, проректор
Самаркандского государственного медицинского
университета, **ORCID ID:** 0000-0002-7529-4248

Худоярова Дилдора Рахимовна

доктор медицинских наук, доцент, заведующая кафедрой
Акушерства и гинекологии №1 Самаркандского
государственного медицинского университета
ORCID ID: 0000-0001-5770-2255

Орипов Фирдавс Суръатович

доктор медицинских наук, доцент, заведующий кафедрой
Гистологии, цитологии и эмбриологии Самаркандского
государственного медицинского университета
ORCID ID: 0000-0002-0615-0144

Мавлянов Фарход Шавкатович

доктор медицинских наук, доцент кафедры Детской
хирургии Самаркандского государственного медицинского
университета, **ORCID ID:** 0000-0003-2650-4445

Акбаров Миршавкат Миролимович

доктор медицинских наук,
Республиканский специализированный центр
хирургии имени академика В.Вахидова

Саидов Саидмир Абrorович

доктор медицинских наук, Ташкентский
фармацевтический институт
ORCID ID: 0000-0002-6616-5428

Бабаджанов Ойбек Абдужаббарович

доктор медицинских наук, Ташкентский педиатрический
медицинский институт, кафедра Дерматовенерология, детская
дерматовенерология и СПИД, **ORCID ID:** 0000-0002-3022-916X

Теребаев Билим Алдамуратович

кандидат медицинских наук, доцент кафедры Факультетской
детской хирургии Ташкентского педиатрического
медицинского института.
ORCID ID: 0000-0002-5409-4327

Юлдашев Ботир Ахматович

кандидат медицинских наук, доцент кафедры Педиатрии,
неонатологии и протекции детских болезней №2
Самаркандского государственного медицинского университета
ORCID ID: 0000-0003-2442-1523

Ибрагимова Малика Худайбергеновна

доктор медицинских наук, профессор
Ташкентского государственного
стоматологического института
ORCID ID: 0000-0002-9235-1742

Рахимов Нодир Махамматкулович

доктор медицинских наук, доцент кафедры
онкологии Самаркандского государственного
медицинского университета
ORCID ID: 0000-0001-5272-5503

Верстка: Хуршид Мирзахмедов

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; E-mail: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; E-mail: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

Chief Editor:

Rizaev Jasur Alimjanovich
MD, DSc, Professor of Dental Medicine,
Rector of the Samarkand State Medical University
ORCID ID: 0000-0001-5468-9403

Deputy Chief Editor:

Ziyadullaev Shukhrat Khudayberdievich
Doctor of Medical Sciences, Vice-Rector for scientific work
and Innovation, Samarkand State Medical University
ORCID ID: 0000-0002-9309-3933

Responsible secretary:

Samieva Gulnoza Utkurovna
doctor of Medical Sciences, Associate Professor,
Samarkand State Medical University
ORCID ID: 0000-0002-6142-7054

Responsible for publication:

Shakhanova Shakhnoza Shaykatovna
PhD Department of Oncology
Samarkand State medical university
ORCID ID: 0000-0003-0888-9150

EDITORIAL BOARD:

Aripova Tamara Uktamovna

*Director of the Institute of Immunology and Human Genomics -
Doctor of Medical Sciences, Professor, Academician of the
Academy of Sciences of the Republic of Uzbekistan*

Jin Young Choi

*Professor Department of Oral and Maxillofacial
Surgery School of Dentistry Dental Hospital
Seoul National University, President of the
Korean Society of Maxillofacial Aesthetic Surgery*

Abdullaeva Nargiza Nurmatovna

*Doctor of Medical Sciences, Professor, Vice-Rector
Samarkand State Medical University, Chief Physician of
the 1st Clinic **ORCID ID:** 0000-0002-7529-4248*

Khudoyarova Dildora Rakhimovna

*Doctor of Medical Sciences, Associate Professor,
Head of the Department of Obstetrics and Gynecology,
Samarkand State Medical University No.1
ORCID ID: 0000-0001-5770-2255*

Oripov Firdavs Suratovich

*Doctor of Medical Sciences, Associate Professor,
Head of the Department of Histology, Cytology and
Embryology of Samarkand State Medical University.
ORCID ID: 0000-0002-0615-0144*

Mavlyanov Farkhod Shavkatovich

*Doctor of Medicine, Associate Professor of Pediatric
Surgery, Samarkand State Medical University
ORCID ID: 0000-0003-2650-4445*

Akbarov Mirshavkat Mirolimovich

*Doctor of Medical Sciences,
Republican Specialized Center of Surgery
named after academician V.Vakhidov*

Saidov Saidamir

*Doctor of Medical Sciences,
Tashkent Pharmaceutical Institute,
ORCID ID: 0000-0002-6616-5428*

Babadjanov Oybek Abdujabbarovich

*Doctor of sciences in medicine, Tashkent Pediatric
Medical Institute, Department of Dermatovenerology,
pediatric dermatovenerology and AIDS
ORCID ID: 0000-0002-3022-916X*

Terebaev Bilim Aldamuratovich

*Candidate of Medical Sciences, Associate Professor,
Tashkent Pediatric Medical Institute,
Faculty of Children Department of Surgery.
ORCID ID: 0000-0002-5409-4327.*

Yuldashev Botir Akhmatovich

*Candidate of Medical Sciences, Associate Professor of
Pediatrics, Neonatology and Propaedeutics of Pediatrics,
Samarkand State Medical University No. 2.
ORCID ID: 0000-0003-2442-1523*

Ibragimova Malika Xudayberganova

*Doctor of Medical Sciences, Professor,
Tashkent State Dental Institute
ORCID ID: 0000-0002-9235-1742*

Rahimov Nodir Maxammatkulovich

*DSc, Associate Professor of Oncology,
Samarkand State Medical University
ORCID ID: 0000-0001-5272-5503*

Page Maker: Khurshid Mirzakhmedov

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; E-mail: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; E-mail: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

OBSTETRICS AND GYNECOLOGY

1. **Khasanova A. Dilafruz**
ANEMIA IN PREGNANT WOMEN WITH RHEUMATOID ARTHRITIS.....9
2. **Yuldasheva I. Farangiz, Samiyeva U. Gulnoza, Zakirova I. Nodira**
TREATMENT OF VAGINAL DYSBIOTIC DISORDERS IN PREGNANT WOMEN
BEFORE CHILDBIRTH.....17

PEDIATRIC SURGERY

3. **Chuliev S. Matyakub, Tilavov Kh. Uktam, Terebaev A. Bilim, Narbaev T. Temur, Khotamov N. Khusniddin**
TYPES, CAUSES, SYMPTOMS AND TREATMENT PRINCIPLES OF PRIMARY
COMPLICATED SKIN AND SOFT TISSUE INFECTIONS.....23
4. **Yusupov A. Shuxrat, Xakimova R. Leyla**
EPIDEMIOLOGY AND RISK FACTORS FOR UROLITHIASIS IN CHILDREN.....30

INFECTIOUS DISEASES

5. **Eshboev H. Egamberdi, Mamov S. Otabek, Djumaev D. Normurod, Abduvakhitova N. Indira, Toxtayev Sh. Gayratillo**
THE SOLUTION OF MODERN PROBLEMS ON THE ETIOLOGY OF
DERMATOMYCOSIS AND LABORATORY DIAGNOSTIC METHODS.....38
6. **Turaev T. Bobor, Ochilov U. Ulugbek, Turgunboev U. Anvar, Kubaev M. Rustam**
CLINICAL AND LABORATORY CHANGES IN THE LIVER AFTER CONDUCTING
COVID-19 IN PATIENTS WITH ALCOHOLISM.....47
7. **Yarmukhamedova A. Nargiza, Rakhimova Sh. Visola, Egamova N. Intizor**
CLINICAL AND IMMUNOLOGICAL ASPECTS OF CO-INFECTION WITH HIV AND
VIRAL HEPATITIS C.....52
8. **Yarmuhamedova Q. Mahbuba, Ergasheva Y. Munisa, Quchkarova A. Shirina**
SCREENING OF HUMORAL IMMUNE RESPONSE ON THE FREQUENCY OF
DETECTION OF SPECIFIC ANTIBODIES TO TORCH-INFECTIONS OF THE
POPULATION OF SAMARKAND REGION.....60
9. **Karimova A. Maqsuda, Ibrahimova R. Hamida, Asatova B. Nafisa**
STUDY OF CHANGES IN THE MICROBIOLOGICAL LANDSCAPE OF THE COLON
UNDER THE INFLUENCE OF A GENE-MODIFIED PRODUCTS.....66

MORPHOLOGY

10. **Akhmedova M. Sayora, Masharipova K. Khulkar**
TOPOGRAPHY BILIARY TRACT OF CHILDREN OF DIFFERENT AGE.....74
11. **Akhmedov I. Adkham, Fayazov Dj. Abdulaziz**
SOME MORPHOFUNCTIONAL CHANGES OF THE DUODENAL GLANDS IN
THERMAL INJURY.....85
12. **Blinova A. Sofya, Oripov S. Firdavs, Yuldasheva B. Nilufar, Hotamova B. Gulzoda**
RECONSTRUCTION OF PULMONARY BLOOD VESSELS IN INFLAMMATORY
PATHOLOGY.....89
13. **Fayazov Dj. Abdulaziz, Akhmedov I. Adkham**
MORPHOLOGY OF DUODENAL STRUCTURES CONTAINING STRESS
MONOAMINES IN EXPERIMENTAL THERMAL INJURY.....93

14. **Ismoilov I. Ortik, Korzhavov O. Sherali, Suleymanov I. Remzi, Kuvondikov B. Golib Bedirasulovich.**
THE THYMUS GLAND MORPHOLOGICAL ASPECTS IN CHILDREN.....99
15. **Mustafojev Zafarjon, Olimova Aziza**
MORPHOLOGICAL AND MORPHOMETRIC PARAMETERS OF THE LIVER OF WHITE OUTBREED RATS SUFFERING EXPERIMENTAL CRANIO-BRAIN INJURY AFTER MEDICAL CORRECTION.....107
16. **Nortaeva A.Nukufar, Axmedova M.Sayora, Nortaev B.Azamat**
ANTHROPOMETRY MEASUREMENTS OF THE FACIAL-MAXIMAL SYSTEM IN CHILDREN OF DIFFERENT AGES.....114
17. **Hamdamova T. Muhayyo, Nurulloyev O.Sukhrob**
MORPHOLOGY OF WHITE RATS KIDNEY UNDER ACUTE RADIATION.....119
18. **Oripov S.Firdavs, Kholkhozhaev I.Farrukh, Mayusupova M.Bivifotima**
MORPHOLOGY OF APUDOCYTES OF THE EPITHELIUM OF THE MUCOUS MEMBRANE OF THE SMALL INTESTINE OF RABBITS OF THE POST-REPRODUCTIVE PERIOD.....125
19. **Nurulloyev O.Sukhrob**
SPECIFIC CHARACTERISTICS OF MORPHOLOGICAL CHANGES IN THE KIDNEYS OF LABORATORY ANIMALS AFTER CHRONIC RADIATION.....132
20. **Yusupova A. Nargiza, Oripov S. Firdavs**
FUNCTIONAL CHANGES OF THE STOMACH UNDER THE INFLUENCE OF ENERGY DRINKS AND THEIR CORRECTION.....137

NEUROLOGY

21. **Khakimova Z. Sohiba, Khamdamova K. Bakhora, Kodirov A. Umid**
LABORATORY DIAGNOSTICS OF INFLAMMATORY METAMORPHISM AND MARKERS OF ENDOTHELIAL DYSFUNCTION IN PATIENTS WITH CHRONIC PAIN SYNDROME WITH BRUCellosis GENESIS DORSOPATHY.....153
22. **Kim A. Olga**
ETIOPATOGENETIC AND CLINICAL NEUROLOGICAL FEATURES OF ISCHEMIC STROKE IN YOUNG PEOPLE DEPENDING ON HETEROGENEITY.....160

ONCOLOGY

23. **Alimkhodzhaeva T. Lola, Nishanov A. Doniyor, Bozorova M. Lutfiyahon, Norbekova Kh. Munira**
CLINICAL SIGNIFICANCE OF CHANGES IN THE RECEPTOR STATUS IN TUMORS OF THE ACCESSORY LOBE OF THE MAMMARY GLAND.....168
24. **Minnulin R. Irkin**
PLASTIC PROSTHETIC SURGERY OF THE BREAST IN DISEASES OF THIS BODY..174
25. **Khasanov S. Ulugbek, Makhamadjanova A. Shakhnoza, Yusupbekov A. Akhrorbek**
MODERN VIEWS FOR THE PROBLEM OF LARYNGEAL PRECARCINOMA DISEASES.....180
26. **Shakhanova Sh Shakhnoza, Rakhimov M. Nodir, Tursunov S. Sherali, Ergashev E. Abdulatif, Davronov E.Eshboy**
MELANOMA OF THE SKIN AND PREGNANCY.....187

OPHTHALMOLOGY

27. **Ulugbekova J. Gulrukh, Adkhamov A. Shokhjakhon**
COMPARATIVE ANALYSIS OF GROWTH INDICATORS OF THE EYE SOCKET IN SUBJECTS AGED 7-12 YEARS LIVING IN ANDIJAN CITY AND IZBOSKAN DISTRICT.....197

28. **Khamraeva S. Lola, Khamroeva A. Yulduz, Bekjanova M. Gulmira**
REASONS FOR LATE SURGICAL TREATMENT OF PATIENTS WITH CONGENITAL CATARACTS.....202

PEDIATRICS

29. **Khalmatova T. Barno, Abdujalilova Maftuna**
EVALUATION OF THE EFFICACY OF THE USE OF MAGNESIUM B6 IN CHILDREN WITH BRONCHIAL ASTHMA ON THE BACKGROUND OF COVID-19.....206
30. **Karzhdavova A. Gulnoza**
VALUE OF CARDIAC MARKERS IN SICK CHILDREN COMMUNITY ACQUIRED PNEUMONIA WITH MYOCARDITIS.....213
31. **Sharipov X. Rustam, Rasulova A. Nodira, Rasulov S. Alisher**
CORRECTION OF VITAMIN D LEVELS IS THE KEY TO PREVENTING HYPOCALCEMIC CONDITIONS.....221

PSYCHIATRY

32. **Ochilov U. Ulugbek**
CLINICAL AND PSYCHOPATHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF THE DEVELOPMENT OF ANXIETY-DEPRESSIVE DISORDERS IN ADOLESCENTS.....229
33. **Turakulov S. Uygun, Ochilov U. Ulugbek**
SOCIAL LONELINESS AND THE IMPACT OF LIVING SPACE ON THE MENTAL STATE OF THEIR ADOLESCENTS.....238

REHABILITATION AND SPORTS MEDICINE

34. **Mavlyanova F. Zilola, Afanasyeva V. Victoria, Potapchuk A. Alla**
RESPIRATORY REHABILITATION PROGRAM FOR PATIENTS SUFFERING NEW CORONAVIRUS INFECTION COVID-19.....246

DENTISTRY AND MAXILLOFACIAL SURGERY

35. **Rizaev A. Jhasur, Nurmatov S. Ortik, Ismoilov M. Rajabboy**
RELATIONSHIP OF THE LEVEL OF NEUTROPHILS IN PERIODONTITIS WITH ATHEROSCLEROTIC CARDIOVASCULAR DISEASES.....255
36. **Ibragimova X. Malika, Kamilov P. Khaydar**
IMPROVEMENT OF THE TREATMENT OF CHRONIC CATARRHAL GINGIVITIS IN THE PATHOLOGY OF THE HEPATOBILIARY SYSTEM.....263

FORENSIC-MEDICAL EXAMINATION

37. **Davranova E. Aziza, Yakubov Z. Munis, Rasulova R. Mukhsina, Boymanov Kh. Farkhod**
CLASSIFICATION OF MECHANICAL INJURIES OF THE ORGAN OF VISION. JOURNAL OF BIOMEDICINE AND PRACTICE.....268
38. **Indiaminov I. Sayit, Zhurayev G. Ilkhom**
FEATURES OF THE COURSE, CONSEQUENCES AND SEVERITY OF INTRA-ARTICULAR FRACTURES DUE TO THE EXPOSURE TO DULL OBJECTS.....276
39. **Indiaminov I. Sayit, Norkulov F. Urol**
SOME FEATURES OF DAMAGE TO THE HEAD STRUCTURE DURING DIFFERENT TYPES OF INJURY FROM THE IMPACT OF DULL OBJECTS.....286

THERAPY

40. **Mukhammadieva M. Sevara, Nabieva A. Dildorakhan, Ziyaeva K. Feruza, Mirhamidov V. Mirziyod, Shiranova A. Shakhnoza**
EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF A TUMOR NECROSIS FACTOR INHIBITOR IN THE TREATMENT OF ANKYLOSING SPONDYLITIS.....294

TRAUMATOLOGY

41. **Ibragimov Y. Sadulla, Saleev V. Bakhodur, Kholkhudjaye V. Farrux, Abdusamatov N. Shakhridin, Khusainbaev D. Shohrukhbek**
SURGICAL TREATMENT AND PREVENTION OF KNEE JOINT WITH DEFORMING ARTHROSIS.....303
42. **Ahtamov A'zam, Ahtamov Azim**
FUNCTIONAL TREATMENT OF CONGENITAL HIP DISLOCATION IN NEWBORNS AND INFANTS ON AN OUTPATIENT BASIS.....309
43. **Gafurov A. Farrukh, Khodzhanov Yu. Iskandar, Eranov N. Sherzod**
INTRAOSSEOUS OSTEOSYNTHESIS IN DAMAGE TO DISTAL INTERTITIBIAL SYNDESMOSIS.....316
44. **Mamatkulov M. Komiljon, Kholkhudjaye V. Farrux, Khusainbaev D. Shohrukhbek**
METHODS OF EXAMINATION OF PATIENTS WITH LATERAL PATELLAR INSTABILITY.....323
45. **Mamatkulov M. Komiljon, Kholkhudjaye V. Farrux, Khusainbaev D. Shohrukhbek**
OUR EXPERIENCE OF PLASTIC SURGERY OF THE ANTERIOR CRUCIATE LIGAMENT USING THE "ALL INSIDE" METHOD WITH THE TENDONS OF THE POPLITEAL FLEXORS OR THE TENDON OF THE LONG FIBULAR MUSCLE.....335

SURGERY

46. **Abduraxmanov Sh. Diyor, Sherbekov A. Ulugbek**
SURGICAL CHOICE OF PLASTY IN PATIENTS WITH POSTOPERATIVE VENTAL HERNIAS AND ABDOMINOPTOSIS.....340
47. **Abduraxmanov Sh. Diyor, Sherbekov A. Ulugbek**
HERNIO- AND ABDOMINOPLASTY IN PATIENTS WITH POSTOPERATIVE VENTAL HERNIA AND ABDOMINOPTOSIS.....346
48. **Terebaev A. Bilim, Majidov Kh. Temur, Arpiev M. Mirziyod, Abdukodirov A. Oybek**
FOREIGN BODY OF THE GASTROINTESTINAL TRACT (NEEDLE): CASE STUDY..355
49. **Xodjimatov M. Gulomidin, Xakimov M. Dilshodbek, Xamdorov X. Xabibullo, Yaxyoev M. Sardorbek, Karabaev B. Begzod, Kasimov A. Nosirbek**
RESULTS OF TREATMENT OF PATIENTS WITH THORACOABDOMINAL INJURIES.....360
50. **Sayfulla A. Abdullayev**
CURRENT VIEWS ON THE DIAGNOSIS AND TREATMENT OF DIABETIC FOOT SYNDROME.....369
51. **Ezozbek A. Rizaev, Zafar B. Kurbaniyazov, Sobir E Mamaradzhobov**
FEATURES OF THE CLINIC OF COMPLICATED FORMS OF CHOLELITHIASIS IN ELDERLY AND SENILE PATIENTS.....374
52. **Zafarjon B.Kurbaniyazov, Bobosher A.Mardonov**
SURGERY FOR IATROGENIC INJURIES MAIN BILE DUCTS: CLINIC, DIAGNOSIS AND SURGICAL TREATMENT.....380
53. **Murtazaev I. Zafar, Baysariyev U.Shovkat**
SURGICAL TACTICS IN SPONTANEOUS PNEUMOTHORAX.....392
54. **Tursumetov A. Abdusattar, Zuparov F. Kamoliddin, Agzamova N. Maxmuda**
EVALUATION OF THE RESULTS OF NADAPONEUROTIC ALLOHERNIOPLASTY USING THE VISUAL-ANALOGUE SCALE.....399

YULDASHEVA Farangiz Ismatiloevna

SAMIYEVA Gulnoza Utkurovna

Associate Professor of Samarkand State Medical Institute

ZAKIROVA Nodira Islamovna

Doctor of Medical Sciences, Professor

Samarkand State Medical University

TREATMENT OF VAGINAL DYSBIOTIC DISORDERS IN PREGNANT WOMEN BEFORE CHILDBIRTH

For citation: Yuldasheva I. Farangiz, Samiyeva U. Gulnoza, Zakirova I. Nodira. Treatment of vaginal dysbiotic disorders in pregnant women before childbirth // Journal of Biomedicine and Practice. 2023, vol. 8, issue 1, pp. 17-22

<http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7835118>

ANNOTATION

Objective: Objective: Effective treatment of vaginal dysbiotic disorders in pregnant women before childbirth.

Methods: In the study, all 68 women were prescribed Betadine for 14 days. At the end of the course of treatment, smear studies by PCR and molecular genetic studies were also carried out to assess its effectiveness.

Results: According to the survey, more than half of pregnant women-47 (69.11%) - did not complain, only 22 (32.35%) patients had unpleasant copious discharge from the genital tract and 12 (17.64%) - itching of the external genitals. In 3 weeks. After therapy, the picture of vaginal lubrication returned to normal in 96% of patients with the number of white blood cells in the field of vision 4-6. In control studies by PCR, we did not detect conditionally pathogenic microorganisms, an increase in the titer of lactobacilli was noted.

Conclusions. Within weeks, the microbial appearance of the vagina was completely normalized in 3% of patients after therapy. The results of treatment were maintained in the postpartum period, ensuring the absence of purulent-inflammatory complications in all patients included in the study.

Keywords: pregnancy, vaginal dysbiosis, vaginal infection, violation of microflora, prevention, povidone-iodine.

YULDASHEVA Farangiz Ismatilloevna

SAMIYEVA Gulnoza Utkurovna

t.f.d., dotsent

Zakirova Nodira Islamovna,

t.f.d.prof.

Samarqand Davlat tibbiyot universiteti

TUG'RUQDAN OLDIN HOMILADOR AYOLLARDA VAGINAL DISBIOTIK KASALLIKLARNI DAVOLASH

ANNOTATSIYA

Maqsad: Tug'ruqdan oldin homilador ayollarda vaginal disbiotik kasalliklarni davolash samaradorligini aniqlash.

Material va Metodlar: Tadqiqot quyidagilarni o'z ichiga oladi barcha 68 ayolga Betadin 14 kun davomida buyurilgan. Davolash kursining oxirida PCR yordamida uning samaradorligini baholash uchun molekulyar genetik tadqiqotlar ham o'tkazildi.

Natijalar: So'rov natijalariga ko'ra, homilador ayollarning yarmidan ko'pi-47 (69,11%) - shikoyat qilmagan, faqat 22 (32,35%) bemorlarda genital traktidan yoqimsiz ko'p miqdorda ajralma va 12 (17,64%) - tashqi jinsiy a'zolarining qichishi kuzatilgan. 3 haftadan keying terapiyadan so'ng, 4-6 ko'rish maydinida leykotsitlar soni bo'lgan bemorlarning 96 foizida qinning tasviri normal holatga qaytdi. PCR tomonidan o'tkazilgan nazorat tadqiqotlarida biz shartli patogen mikroorganizmlarni aniqlamadik, laktobakteriyalar titrining ko'payishi qayd etildi.

Xulosa. Bir necha hafta ichida bemorlarning 3 foizida terapiyadan so'ng qinning mikrobal ko'rinishi to'liq normallashdi. Davolash natijalari tug'ruqdan keyingi davrda, ham davom etdi.

Kalit so'zlar: homiladorlik, vaginal disbioz, qin infeksiyasi, mikrofloraning buzilishi, profilaktika, povidon-yod.

ЮЛДАШЕВА Фарангиз Исматиллоевна

САМИЕВА Гулноза Уткуровна

д.м.н., доцент

ЗАКИРОВА Нодира Исламовна

д.м.н., профессор

Самаркандский Государственный медицинский университет

ЛЕЧЕНИЕ ВАГИНАЛЬНЫХ ДИСБИОТИЧЕСКИХ РАССТРОЙСТВ У БЕРЕМЕННЫХ ЖЕНЩИН ПЕРЕД РОДАМИ

АННОТАЦИЯ

Цель: Эффективность лечение вагинальных дисбиотических расстройств у беременных женщин перед родами.

Методы: В исследовании включено всем 68 женщинам Бетадин прописывали в течение 14 дней. В конце курса лечения также проводились исследования мазков методом ПЦР и молекулярно-генетические исследования для оценки его эффективности.

Полученные результаты: Согласно опросу, более половины беременных женщин-47 (69,11%) - не жаловались, только у 22 (32,35%) пациенток наблюдались неприятные обильные выделения из половых путей и 12 (17,64%) - зуд наружных половых органов. Через 3 недели. После терапии картина вагинальной смазки нормализовалась у 96% пациентов с количеством лейкоцитов в поле зрения 4-6. В контрольных исследованиях методом ПЦР мы не выявили условно патогенных микроорганизмов, было отмечено повышение титра лактобацилл.

Выводы. В течение недель у 3% пациентов после терапии микробный вид влагалища полностью нормализовался. Результаты лечения сохранялись в послеродовом периоде, гарантируя отсутствие гнойно-воспалительных осложнений у всех пациентов, включенных в исследование.

Ключевые слова: беременность, дисбиоз влагалища, вагинальная инфекция, нарушение микрофлоры, профилактика, пovidон-йод.

Tadqiqotning dolzarbligi.

Qin infeksiyasi uning akusherlik va ginekologik kasalliklar tarkibidagi eng yuqori tarqalishi bilan belgilanadi. Hozirgi vaqtda homilador ayollarning 40-65 foizida uchraydigan bakterial xarakteridagi qin mikroorganizmlarining miqdoriy nomutanosibliigi bilan bog'liq jinsiy tizimning pastki qismidagi kasalliklar ulushi ko'paymoqda. Ma'lumki, qin infeksiyalari va disbioz bilan

platsenta etishmovchiligi, erta tug'ilish, kam vaznli bolalar tug'ilishi va tug'ruqdan keyingi endometrit xavfi sezilarli darajada oshadi. Yuqoridagilardan kelib chiqqan holda, klinik va laboratoriya tadqiqot usullari yordamida mikrofloraning buzilishlarini o'z vaqtida tashxislash va keyinchalik etiotropik terapiya muhim ahamiyatga ega. Tug'ruqdan oldin homilador ayollarda qin disbiozni o'z vaqtida va samarali davolash tug'ruqdan keyingi asoratlar xavfini kamaytiradi. Turli patogenlar keltirib chiqaradigan ayollar jinsiy organlarining yuqumli va yallig'lanish kasalliklari akusherlik va ginekologiyada jiddiy muammo hisoblanadi [1]. Bundan tashqari, homiladorlik davrida qin mikrobiotsenozning buzilishi akusherlik amaliyotida alohida ahamiyatga ega sabab vaginal mikrofloradagi o'zgarishlar homiladorlik, tug'ilish va tug'ruqdan keyingi davrning murakkab jarayoniga, shuningdek, ona va homilada yuqumli va yallig'lanish jarayonlarining rivojlanishiga olib keladi [2, 3].

So'nggi yillarda dunyoning ko'plab mamlakatlarida qin infeksiyalarning ko'payishi kuzatildi, ular akusherlik va ginekologik kasalliklar tarkibida etakchi o'rinni egalladi. Klinik mikrobiologiyada zamonaviy texnologiyalarni joriy etish tadqiqotlarni kengaytirish va turli lokalizatsiya makro-organizm mikroflorasiga salbiy ta'sir ko'rsatishi, shu jumladan, qin yallig'lanish va yallig'lanishsiz genezining turli patologiyalariga olib keladi [1,3].

Vaginal disbiozning oldini olish va davolash masalalari, shuningdek vaginal infeksiyalar ularning yuqori tarqalishi, tashxis qo'yish qiyinligi va patogenotik klinik ko'rinishlarning yo'qligi tufayli alohida ahamiyatga ega. Ma'lumki, turlarning tarkibi va patogenlar spektri juda keng. 60-70% ni tashkil qiladigan tarkiblar bilan bog'liq: *Lactobacillus* nafaol, *trixomonas vaginal*, *xlamidiya spp.*, *Ureaplasma spp.*, *Staphylococcus spp.*, *Streptococcus spp.*, *Bacillus spp* turi., *Aerobacter aerogenes*, *Escherichia coli*, *Klebsiella spp.*, *Shigella spp.*, *Corynebacterium spp.*, *Diphteroides spp.*, *Micrococcus sariq*, *Gardnerella vaginal*, *Mobiluncus*, *Peptostreptococcus*, *Prevotella*, *Bacteroides*, *Fusobacterium*, *Candida albicans* [4, 5]. Ko'pincha jinsiy infeksiya bir nechta patogen omillar bilan bog'liq: viruslar, bakteriyalar, zamburug'lar, protozoa, bu klinik kursga o'xshash, ammo patogenez va kasalliklarni davolash usullari bilan farq qiladi [2, 6].

Tadqiqot materiallari va usullari.

Qinning normal mikrosenozi ayolning jinsiy a'zolarining yallig'lanish jarayonlarining asosiy mexanizmlarini, shuningdek, turli xil salbiy ta'sirlarga javoban qin mikrosistemadagi o'zgarishlarni aniqroq tushunishga imkon beradi. Odatda, aeroblar va anaeroblar uchun qin sekretsiyasida mikroorganizmlarining o'rtacha soni 105-106 CFU/ml ni tashkil qiladi. shu bilan birga, peroksid ishlab chiqaradigan laktobasillar ustunlik qiladi, ular ko'proq patogen mikroorganizmlarga qarshi kurashuvchi asosiy himoya mexanizmini ta'minlaydi. Shuni ta'kidlash kerakki, sog'lom ayollarda aerob florasi anaerobga nisbatan ustunlik qiladi– 10:1 [5,7,8].

Homilador ayolning tanasida fiziologik o'zgarishlar, vaqtinchalik immunosupressiya va gormonal o'zgarishlar qin muhitning mikroekologiyasiga ta'sir qiladi. Homiladorlikning boshlanishi bilan progesteron ta'siri ostida, *Lactobacillus jensenii* va *Lactobacillus crispatus* tomonidan boshqariladigan *lactobacillus* hayotiy faoliyati uchun qulay shart-sharoitlarni ta'minlaydigan glikogenning intensiv sintezi bilan vaginal mukozaning oraliq qatlaminin hujayralari hajmi oshadi. Homiladorlikning rivojlanishi bilan mikroorganizmlar soni kamayadi va *lactobacillus* faol o'sishi vaginaning ko'proq kislotali pH muhitiga olib keladi, ammo bu *Candida* jinsining xamirturushga o'xshash zamburug'larni ko'paytirish uchun qulay sharoit yaratadi [5, 9, 10].

Mahalliy mualliflarning fikriga ko'ra, vaginal mikrosenozi buzilishining har qanday varianti vaginal mikrofloraning disbiozi sifatida ko'rib chiqilishi kerak. Bunday holda, qattiq anaeroblar (*Prevotella/Porphyromonas spp*) bilan vaginal kolonizatsiya bilan *lactobacillus* yo'q qilinadi., *Peptostreptococcus spp.*, *Fusobacterium spp.*, *Mobiluncus spp.*, *Gardnerella* va *Candida* jinsining qo'ziqorinlari. Ba'zan patogen mikroorganizmlarning mutlaq ustunligi bilan past titrda laktobakteriyalar mavjud, ko'pincha anaerob kelib chiqadigan laktobakteriyalar vodorod periksni ishlab chiqarmaydi [4,7].

Vaginal mikrosenozning bakterial jamoasida miqdoriy nisbatning buzilishi vaginal infeksiyaning klinik ko'rinishlarini rivojlanishiga olib keladi. Bakterial vaginoz, kandidozli vaginit, aerob vaginit kabi vaginal kasalliklarning mustaqil nozologik shakllari mavjud. [2,11,12] Albatta,

qinning disbiotik kasalliklari o'tkir kasalliklarga taalluqli emas, ammo bu bemorlarga buyuriladigan terapiyada juda muhim va mas'uliyatlidir, chunki bemorlar yillar davomida tegishli yordamni topmasdan kasallikning namoyon bo'lishidan azob chekishadi, shuningdek yuqumli va yallig'lanish kasalliklari va ularning asoratlarini oldini olish uchun jam muhim hisoblanadi. Ayol jinsiy organlarining yallig'lanish kasalliklari patogenezining murakkab zanjirida tananing immunitet reaksiyalari muhim rol o'ynaydi. Ushbu bemorlarda nonspesifik qarshilikning pasayishi yallig'lanish jarayonlarining sabablaridan biri bo'lib, uning qayta tiklanishi, ta'sirlangan organlarning regeneratsiyasini tormozlash va tiklashda ham ta'sir ko'rsatadi. Hozirgi vaqtda vulvovaginitlarga bag'ishlangan ko'plab klinik, mikrobiologik va patogenetik tadqiqotlar olib borilmoqda, yangi dorilar va davolash usullari taklif qilinmoqda, ammo reproduktiv yoshdagi ayollarda ushbu patologiyaning tarqalishi yuqori bo'lib qolmoqda. Bundan tashqari, bakterial vaginoz, kandidozli vulvovaginit, Trichomonas vaginit kabi shakllar barcha holatlarning 90% ni tashkil qiladi [6,8,13].

Bakterial vaginozda aerob va anaerob mikroorganizmlarning konsentratsiyasi bir necha tartibda oshadi. Bu kasallikning ayrim belgilari paydo bo'lishiga yordam beradi. Ushbu fonda ixtiyoriy laktobacillus konsentratsiyasining pasayishi kuzatiladi, bu sut kislotasi miqdorining pasayishiga, vaginal tarkibning kislotaliligining pasayishiga va anaeroblarning o'sishiga olib keladi. Kandidozga kelsak, Candida asemptomatik tashish sog'lom odamlarning 20-50 foizida, vaginada – homilador bo'lmagan ayollarning 15-20 foizida ichakda uchraydi. Homilador ayollarda bu kasallik 30-40% hollarda uchraydi, tug'ilishdan oldin bu ko'rsatkich 45-50% ga yetishi mumkin. Shu bilan birga, xamirturushga o'xshash qo'ziqorinlar oz miqdorda (<103 CFU/ml) topiladi [4,11,14].

Homiladorlik paytida genital infeksiyalarning mavjudligi ona va homila uchun xavf tug'diradi. Ushbu adabiyotlar vaginal infeksiyaning va vaginal disbiozning homiladorlikning davomiyligi va natijalariga salbiy ta'sirini ko'rsatadi: erta abortning yuqori chastotasi (40% dan ortiq), antenatal va intranatal infeksiya xavfi, xorioamnionit va amniotik suyuqlik infeksiyasi, intrauterin infeksiya, tug'ruqdan keyingi davr asoratlari [3, 9,15,19].

Klassik mikrobiologik usullar va hozirgi vaqtda polimeraza zanjiri reaksiyasi yordamida tug'ruqdan oldin homilador ayollarning qin mikrobiotsenozini tahlil qilish tug'ruqdan keyingi yuqumli va yallig'lanish asoratlarini bashorat qilish va oldini olish choralarini ishlab chiqishga imkon beradi. Odatda, tug'ruqdan oldin qin disbiotik holati umumiy bakterial massaning 80% dan 20% gacha laktobakteriyalar ulushining pasayishi va aerob va anaeroblarning ko'payishi (o'rtacha disbioz), shuningdek, umumiy bakterial massaning 20% dan kam laktobakteriyalar ulushining pasayishi va aerob va anaeroblarning keskin ko'payishi (aniq disbioz) bilan tavsiflanadi. Vagina mikrobiotsenozining sifatli va miqdoriy holatining buzilishi, umumiy bakterial massaning 80% dan kam bo'lgan laktobakteriyalar ulushining kamayishi va Atopobium vaginae sonining ko'payishi yuqumli va yallig'lanish kasalliklarining rivojlanishining salbiy prognostik belgisi sifatida qaralishi ko'rsatilgan [7, 8].

Mualliflarning fikriga ko'ra, 40-60% hollarda homilador ayollarda vaginal mikrosenozning buzilishi servikal kasalliklariga olib keladi, so'ngra membranalarning yallig'lanishi va amniotik suyuqlik infeksiyasining rivojlanishiga. Tug'ish kanalining mikrobial florasi bilan ifloslanishi tug'ruqdan keyingi yallig'lanish kasalliklarining sezilarli darajada oshishiga olib keladi. Kesar kesish operatsiyasidan so'ng yiringli yallig'lanish kasalliklari bo'lgan ko'plab tug'ruqxonalarda bachadon bo'shlig'idagi mikroorganizmlar spektri qinning buzilgan mikrobiotsenoziga to'g'ri keladi.

Ma'lumki, preparatni tanlashning zamonaviy mezonlari uning yuqori klinik samaradorligi bilan birgalikda xavfsizlik printsipligina rioya qilishga asoslanishi kerak. Keng ko'lamlil faoliyatga ega bo'lgan, shuningdek tug'ilishdan oldin tug'ilish kanalining pastki qismlariga sanitar ta'sir ko'rsatadigan eng xavfsiz mahalliy vositalar patogen va shartli patogen mikroorganizmlarning ko'p turlariga ta'sir qiluvchi Betadinni o'z ichiga oladi. Mahalliy davolanish bilan preparatning mahalliy absorbsiyasi va salbiy reaksiyalar ehtimoli deyarli yo'q, preparatni infeksiya markaziga to'g'ridan-to'g'ri kiritish mumkin.

Preparat tarkibida polivinilpirolidon bilan kompleksdan chiqarilgan Betadin teri va shilliq pardalar bilan aloqa qilganda yod bakteriyalar hujayralarining oqsillari bilan yodamin hosil qiladi, ularni koagulyatsiya qiladi va mikroorganizmlarning o'limiga olib keladi. Preparat grammusbat va

grammanfiy bakteriyalarga (*Mycobacterium* tuberkulozidan tashqari) tez bakteritsid ta'sir ko'rsatadi, zamburug'lar, viruslar, protozoaga qarshi samarali hisoblanadi [20]. Betadin molekullari juda katta, ular qonga singib ketmaydi, shuning uchun preparat asosan lokal ravishda harakat qiladi, to'qimalarga sayoz kirib boradi, ammo uning ta'siri juda uzoq vaqt davomida faol yod to'qimalardan asta-sekin chiqariladi. Yodning bakteritsid ta'siri uning kuchli oksidlovchi xususiyatlari bilan izohlanadi, oqsillarning aminokislotalari bilan faol ta'sir ko'rsatadi, natijada oqsilning to'rtlamchi tuzilishi o'zgaradi, katalitik va ferment faolligi yo'qoladi. Asosan yod bakterial transmembran oqsillari va membranani himoya qilmaydigan fermentlarning tuzilishini buzadi. Betadin shamlardan foydalanishga qarshi ko'rsatmalar: betadin yoki uning asosini tashkil etuvchi preparatning tarkibiy qismlariga allergiya bo'lsa; qalqonsimon bezning buzilishi (masalan, faol yod tiroid gormonining qo'shimcha ishlab chiqarilishini rag'batlantirgani uchun); radioaktiv yod yordamida turli kasalliklarni davolashda; homiladorlikning birinchi trimestrida homilador ayollar, emizikli ayollar va yangi tug'ilgan chaqaloqlar; qichishish va ko'plab toshmalar bilan surunkali yallig'lanishli teri kasalliklarida (yod bu namoyonlarni kuchaytirishi mumkin). Betadin bilan vaginal supozituarlarni qo'llashda qizarish, qichishish, pufakchalar shaklida toshma shaklida allergik reaksiyalar mumkin. Preparatni to'xtatgandan so'ng, bu hodisalar yo'qoladi.

Bizning amaliyotimizda Betadin preparatini tug'ruqdan keyingi yuqumli asoratlarning oldini olish uchun va tug'ruqdan oldin homilador ayollarda vaginal disbiotik kasalliklarni davolash uchun ishlatdik. Hammasi bo'lib, 68-32 hafta davomida bitta homiladorlik bilan 36 bemor tekshirildi. Barcha bemorlarda qin surtmasi va qin floraning molekulyar genetik tekshiruvi PCR usuli bilan hozirgi davrda o'tkazildi. PCR tadqiqotlari natijalariga ko'ra aniqlandi: *Gardnerella vaginalis*, *Prevotella bivia*, *Porphyromonas* spp. 32 (47,0%) ayollar, *Sneathia* spp., *Leptotrichia* spp., *Fusobacterium* spp. – 11 (16,17%), *Mobiluncus* spp., *Corinebacterium* spp. - 7 (10,2%) da, *Peptostreptococcus* spp. – 6 (8,8%), *Atobium vaginae* – 4 (5,8%), *Candida* jinsining qo'ziqorinlari – 8 (11,7%), 55 (80,89%) bemorlarida, 13 (19,11%) da – sezilarli disbioz. Barcha 68 ayollarga Betadin preparati 14 kun davomida buyurilgan. Davolash kursining oxirida uning samaradorligini baholash uchun PCR usuli bilan surtma o'rganish va molekulyar genetik tadqiqotlar ham o'tkazildi. So'rov natijalariga ko'ra, homilador ayollarning yarmidan ko'pi – 47 (69,11%) hech qanday shikoyat qilmagan, faqat 22 (32,35%) bemorlarda genital trakt dan yoqimsiz ko'p miqdorda oqindi va 12 (17,64%) tashqi genital organlarning qichishi kuzatilgan. 3 haftadan so'ng. Terapiyadan so'ng, bemorlarning 96 foizida qin surtmasining manzarasi normallashti, oq qon hujayralari soni 4-6 ko'rish maydonida. PCR usuli bilan nazorat tekshiruvlarida biz shartli patogen mikroorganizmlarni aniqlamadik, laktobakteril titrining o'sishi qayd etildi. Terapiyadan so'ng, genital trakt dan mo'tadil oqindi, qichishish va yoqimsiz hid bilan birga bo'lmagan shikoyatlar faqat 6 (8,82%) ayollar tomonidan taqdim etildi. Bundan tashqari, Betadin bilan davolanish jarayonida bemorlarning aksariyati tashqi jinsiy a'zolar va vaginada (qizish, qichishish, shishish va boshqalar) yoqimsiz hislar shaklida shamlardan foydalanish bilan bog'liq salbiy reaksiyalarni qayd etmadilar. Keyinchalik, tadqiqotga kiritilgan barcha 68 bemorda homiladorlik va tug'ruqdan keyingi davr natijalarini tahlil qildik. Tabiiy tug'ilish kanali orqali tug'ilish 51 (75 %) bemorda, rejalashtirilgan kesar-kesish operatsiyasi – 11 (16,17%), favqulodda kesar-kesish operatsiyasi – 6 (8,82%) da sodir bo'ldi. Tug'ruqdan keyingi davrni tahlil qilish Betadin preparati bilan tug'ilish kanalini qayta tashkil etgan barcha bemorlarda o'rtacha 4-6 hafta davomida muhim yiringli-yallig'lanish asoratlari yo'qligini ko'rsatdi. yetkazib berishdan oldin.

Xulosa:

Shunday qilib, biz olib borgan tadqiqot Betadin preparatining etkazib berishdan oldin homilador ayollar orasida vaginal disbiotik kasalliklarni davolashda yuqori samaradorligini ko'rsatdi. 96 hafta ichida bemorlarning 3% da. terapiyadan so'ng vaginaning mikrobia ko'rinishi butunlay normallashti. Davolash natijalari postpartum davrda saqlanib, tadqiqotga kiritilgan barcha bemorlarda yiringli-yallig'lanish asoratlari yo'qligini ta'minladi. Zamonaviy tadqiqotlar, shuningdek, Betadin preparatini va povidon-yod eritmasini tug'ruqdan keyingi yuqumli asoratlarni oldini olish va homilador va homilador bo'lmagan ayollarda vaginal infeksiyalarni davolashda yuqori samaradorligini ko'rsatadi [20,22].

Qo'llashdan oldin vaginal mikrofloraning disbiotik kasalliklarini muvaffaqiyatli davolash to'g'ri tashxis qo'yish va patogenetik asosli terapiyaga bog'liq bo'lib, bu tug'ruqdan keyingi yuqumli va yallig'lanish kasalliklarini oldini oladi.

IQTIBOSLAR | ЧОҚКИ | REFERENCES:

1. Melnikova, M. M. Padrul, E. S. Horovits, G. I. Rabotnikova Urealyticum bilan kasallangan ayollarda homiladorlikning kechishi tahlili. urealyticum, genital traktning kolonizatsiya darajasiga qarab. perm Tibbiyot Jurnal. - 2017.- Vol. 34, 2-son. - 26-30 betlar.
2. Karapetyan, T. E. aerob vaginit va homiladorlik T. E. Karapetyan, V. V. Muravyeva, A. S. Angkorskaya akusherlik va ginekologiya. - 2013.- 4-son.- 25-28 betlar.
3. Kostin, I. N. "inson Mikrobiomi" xalqaro tadqiqot loyihasining ahamiyati va natijalari I. N. Kostin, L. Yu.Kuvankina, H. Yu. Simonovskaya Holat Praesens. – 2013. – №5(16). - S.9-15.
4. Kuzmin, V. N. mikoplazma infeksiyasining o'rni va rolitos a'zolari yallig'lanish kasalliklarining tuzilishi. 233 b
5. Kuzmin Ginekologiyasi. - 2015.- 2-son.- Bakterial vaginozning laboratoriya diagnostikasi: A. M. Savichev, M. A. Bashmakov, T. V. Krasnoselskixning uslubiy tavsiyalari. - - Sankt-Peterburg: nl nashriyoti, 2011 yil. 21-26 b.
6. Tavo, V. Albaniyada reproduktiv yoshdagi ayollar orasida Mycoplasma hominis va Ureaplasma urealyticumning tarqalishi V. Tavo Med.archilib.ar - 2013. - Vol. 67, 1-son. - 25-26 betlar. doi: 10.5455 medarch.2013.67.25-26
7. D. B. DiGiulio, B. J. Kallahan, P. J. Mcmurdy Homiladorlik paytida inson mikrobiotasining vaqtinchalik va fazoviy o'zgarishlari PNAS. -2015. - Vol. 112, 35-son. - 11060-11065-betlar. doi: 10.1073 pnas.150287511
8. R. Romero, S. S. Hassan, P. Hajer. Oddiy homilador ayollarning qin mikrobiotasining tarkibi va barqarorligi homilador bo'lmagan ayollarning mikrobiomasi tarkibi. - 2014. - Vol.2, No. 1.b.4.
9. L. M. Kindinger, P. R. Bennett, Y. S. Li. Vaginal mikrobiota, bachadon bo'yni uzunligi va erta tug'ilish xavfini kamaytirish uchun qin progesteron bilan davolash o'rtasidagi o'zaro ta'sir Mikrobiom. - 2017. - 5, 1-jild. - b. 6.
10. S. Giakoumelou, N. Uilhouse ,K. Cuschieri Xum. Reprod. Yangilash. Tushishda infeksiyaning roli – 2016. Vol. 22,№ 1.116-133 b.
11. J. M. Fettveys, M. G. Serrano, J. P. Bruks Vaginal mikrobiom va erta tug'ilish Maddash.mad – 2019. - Vol. 25, № 6.1012-1021 b.
12. Ismatova M., Yuldasheva F., Alimova O. Gibiskus va og'iz orqali beriladigan dorilarning qon glyukoza darajasiga ta'siri. Jamiyat va yangilik. – 2021. - Vol. 2. - 8-son S.333-338-betlar.
13. Kuchumova Ch. A. Foydalanuvchi. Distimik buzilishlarda giyohvandlikka qaramlik va faza-depressiv buzilishlarning o'ziga xos xususiyatlari //jurnal biotibbiyot i praktiki. – 2021. - T. 6. – №. 1.
14. Ismatiloevna Y. F., Islamovna Z. N., Utkurovna S. G. DYSBIOSIS OF THE VAGINAL MICROBIOTA IN GYNECOLOGICAL DISEASES //Thematics Journal of Education. – 2022. – T. 7. – №. 2.
15. Jasur Rizayev Alimjanovich, Larisa Rubenovna Agababyan, Anvar Ibragimovich Kamalov. AYOLLARDA TUG'RUQDAN KEYINGI QON KETISHLARNI OLDINI OLIH VA ULARGA QARSHI KURASHISH BO'YICHA KO'RSATILAYOTGAN XIZMATLAR SIFATINING MONITORINGINI TASHKIL ETISH// Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences Volume 1_ ISSUE 10, 2021 p. 166-169
16. Alimjanovich J. R., Agababyan L. R., Kamalov A. I. Prevention and Treatment of Postpartum Hemorrhage //CENTRAL ASIAN JOURNAL OF MEDICAL AND NATURAL SCIENCES. – 2021. – T. 2. – №. 4. – C. 204-209.

БИМЕДИЦИНА ВА АМАЛИЁТ ЖУРНАЛИ

8 ЖИЛД, 1 СОН

ЖУРНАЛ БИМЕДИЦИНЫ И ПРАКТИКИ

ТОМ 8, НОМЕР 1

JOURNAL OF BIOMEDICINE AND PRACTICE

VOLUME 8, ISSUE 1

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; E-mail: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; E-mail: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000